



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده روان شناسی

رشته مشاوره خانواده

پایان نامه کارشناسی ارشد

طراحی بسته آموزشی ارتقاء کرامت نفس بر اساس منابع اسلامی برای پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر

استاد راهنما

حجت الاسلام دکتر اباذر رضائی

استاد مشاور

حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی

دانش پژوه

میثم یاراحمدی

تیرماه ۱۴۰۱

الحمد لله الذي
خلقنا من
الحمم



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

بسمه تعالی

صورت جلسه دفاع پایان نامه

تاریخ: ۱۴۰۲/۲/۱۳

شماره: ۴۰۶۰۲۵۴

بانیات خداوند متعال و بااستافت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه)

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد جناب آقای میثم پیراحمدی رشته: مشاوره کرایش مشاوره خانواده

تحت عنوان: طراحی بسته آموزشی ارتقاء کرامت نفس بر اساس منابع اسلامی برای مکتبگری از اعتبار به مواد خرد

با حضور اساتاد راهنما، اساتاد مشاوره و هیات داوران در موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در تاریخ ۱۴۰۲/۲/۱۳ برگزار گردید و پایان نامه

ایشان با کسب نمره به عدد: ۱۷ به حروف: هجده با درجه خوب پذیرفته شد.

نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
مدیر گروه: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدرضا احمدی		
استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر اباذر رضایی		
استاد مشاور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر عبدالاحد اسلامی		
استاد داور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدرضا بنیانی		
نماینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای مصطفی زارعی		

معاون آموزشی موسسه
دکتر علی حسینی
پادی ارشد حسینی



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده روان شناسی

رشته مشاوره خانواده

پایان نامه کارشناسی ارشد

طراحی بسته آموزشی ارتقاء کرامت نفس بر اساس منابع اسلامی برای پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر

استاد راهنما

حجت الاسلام دکتر اباذر رضائی

استاد مشاور

حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی

دانش پژوه

میثم یاراحمدی

تیرماه ۱۴۰۱

بسمه تعالی

تعهدنامه اصالت پایان نامه

اینجانب **میشم یاراحمدی** فرزند **احمد** متولد ۱۳۶۷ به شماره شناسنامه ۱۰۹۶۷ صادره از دورود به شماره دانش پژوهی ۹۶۱۱۵۰۶ رشته مشاوره خانواده متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی این جانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آنها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط مؤسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش پژوه

امضاء

حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه

چاپ و انتشار پایان‌نامه‌های تحصیلی دانش‌پژوهان مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیان‌گر بخشی از فعالیت‌های علمی- پژوهشی مؤسسه است.

این‌جانب میثم یاراحمدی دانش‌پژوه رشته مشاوره خانواده مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می‌گردم موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ام با موضوع:

طراحی بسته آموزشی ارتقاء کرامت نفس بر اساس منابع اسلامی برای پیشگیری از

اعتیاد به مواد مخدر

رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده این‌جانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایان‌نامه، مراتب را قبلاً به صورت کتبی به معاونت پژوهش مؤسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل مؤسسه به چاپ پایان‌نامه به صورت کتاب، اولویت با مؤسسه خواهد بود.

۲. در صورت موافقت معاونت پژوهش با چاپ پایان‌نامه به صورت کتاب توسط دانش‌پژوه، در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل چاپ گردد:

«کتاب حاضر حاصل پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره خانواده است که در سال ۱۴۰۰ در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت به راهنمایی حجت الاسلام دکتر اباذر رضائی و مشاوره حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی از آن دفاع شده است».

۳. به‌منظور غنی‌سازی منابع و مآخذ کتابخانه مؤسسه، دو نسخه از آن به کتابخانه و دو نسخه نیز جهت بهره‌برداری به معاونت پژوهش اهدا خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش‌پژوه

امضاء

تحفہ امی ناقابل تقدیم بہ پیشگاہ حضرت ولی عصر (عجل اللہ تعالیٰ فرجہ الشریف)

باسپاس فراوان

از مدیریت محترم و مجموعه کارکنان و اساتید موسسه اخلاق و تربیت که فرصت کسب علم را برای من و سایر مشتاقان فراهم آورده اند. از تلاش و کوشش پدر بزرگوارم و مهر و محبت مادر گرامیم که در تمام مراحل زندگی همیشه کنارم بوده و هستند کمال تشکر و قدردانی را دارم. تشکر ویژه دارم از همسر عزیز و فداکارم، یاور بی مهربان و صبور که با قلبی آکنده از عشق و معرفت، محیطی سرشار از سلامت، امنیت، آراش و آسایش برای من فراهم آورده و مراد رسیدن به اهداف عالی یاری می رساند. بر خود لازم میدانم از همه اساتید بزرگوار که در مدت تحصیل لطفشان شامل حال من بود، تشکر نمایم. از استاد محترم حجت الاسلام دکتر اباذ رضائی (استاد راهنما) که مشتاقانه پذیرای حقیر بودند و بارها بنیانی های عالمانه و تخصصی مرا در پیشبرد پایان نامه راهنمایی نمودند تشکر و سپاسگزاری می کنم. همچنین از استاد ارجمند حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی (استاد مشاور) که با دقت نظر علمی و توصیه های دقیق خود مرا یاری نمودند، تشکر و قدردانی می کنم.

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی مولفه های تاثیرگذار در ارتقاء کرامت نفس در افراد و در ادامه طراحی یک بسته آموزشی جهت ارتقاء کرامت نفس برای پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر است. برای دستیابی به هدف پژوهش ابتدا سازه کرامت نفس به صورت پژوهش کتابخانه ای مورد بررسی قرار گرفت سپس تمامی مولفه های تاثیرگذار در ارتقاء کرامت نفس در منابع اسلامی شناسایی شد. در نتیجه جستجو در منابع اسلامی ابتدا ۱۷ شاخصه شناسایی شد که بعد از بررسی پژوهش های گذشته این شاخصه ها در چهار مقوله مقوله خویشنداری، آگاهانه زیستن، مردم آمیزی و اعتماد و اطمینان دسته بندی شد. در تدوین جلسات برای هر مقوله دو جلسه در نظر گرفته شد، که محتوای هر جلسه شامل سه قسمت اهداف، تکنیک ها و تکالیف خانگی می باشد. در انتها تمامی جلسات بسته مورد تایید متخصصان قرار گرفت.

واژگان کلیدی: ارتقاء، کرامت نفس، منابع اسلامی، پیشگیری، اعتیاد، مواد مخدر

فهرست مطالب

فصل اول	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- بیان مسئله	۵
۱-۳- ضرورت پژوهش	۹
۱-۴- اهداف پژوهش	۱۱
۱-۵- سؤالات پژوهش	۱۱
۱-۵-۱- پرسش اصلی	۱۱
۱-۵-۲- پرسش فرعی	۱۲
۱-۶- تعریف مفهومی اصطلاحات	۱۲
۱-۶-۱- کرامت	۱۲
۱-۶-۲- پیشگیری	۱۲
۱-۶-۳- اعتیاد	۱۲
۱-۶-۴- مواد مخدر	۱۲
۱-۶-۵- منابع اسلامی	۱۳
۱-۶-۶- بسته آموزشی	۱۳
فصل دوم	۱۴
۲-۱- تاریخچه اعتیاد به مواد مخدر	۱۷
۲-۲- نظریه ها و الگو های روانشناسی در تبیین اعتیاد به مواد مخدر	۲۰
۲-۲-۱- نظریه های شناختی	۲۰
۲-۲-۲- نظریه های یادگیری اجتماعی	۲۳
۲-۲-۳- نظریه تعلق اجتماعی (کنترل اجتماعی)	۲۴
۲-۲-۴- نظریه رشد اجتماعی	۲۶

- ۲۷ ۵-۲-۲- نظریه تحقیر خود
- ۲۸ ۶-۲-۲- نظری مرحله
- ۲۹ ۲-۲-۷- نظریه ی استرس اجتماعی
- ۳۰ ۸-۲-۲- مدل تلفیقی مصرف مواد
- ۹-۲-۲- علل گرایش به مصرف مواد مخدر در الگوی اسلامی بر مبنای نظریه پسندیده و
کیومرثی
- ۳۳ ۲-۳- تاریخچه پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر
- ۳۶ ۴-۲- نظریات و مدل های مطرح در پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر
- ۳۶ ۱-۴-۲- نظریه ارائه ی اطلاعات (اطلاع رسانی)
- ۳۷ ۲-۴-۲- نظریه مبتنی بر کمبودهای فردی - ارزشها
- ۳۹ ۳-۴-۲- نظریه مبتنی بر فعالیت های جانشین
- ۳۹ ۴-۴-۲- نظریه مبتنی بر همسالان
- ۳۹ ۵-۴-۲- نظریه مبتنی بر نفوذ اجتماعی
- ۴۲ ۶-۴-۲- مدل پیشگیری مبتنی بر کنترل عوامل خطر ساز و محافظت کننده
- ۵۷ ۷-۴-۲- نظریه مبتنی بر منابع اسلامی پسندیده و کیومرثی (۱۳۹۲)
- ۶۱ ۵-۲- بررسی مفهوم کرامت نفس
- ۶۱ ۱-۵-۲- تحقیق درباره واژه کرامت نفس
- ۶۶ ۳-۵-۲- کرامت نفس در اسلام
- ۶۷ ۴-۵-۲- شاخصه های تأثیرگذار در ارتقاء کرامت نفس
- ۸۷ ۶-۲- تأثیر کرامت نفس در پیشگیری از اعتیاد
- ۹۳ ۲-۷- پیشینه پژوهش
- ۹۳ ۲-۷-۱- پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر
- ۹۴ ۲-۷-۲- کرامت نفس

۳-۷-۲- کرامت نفس و پیشگیری از اعتیاد	۹۶
فصل سوم	۱۰۱
۳-۱- روش پژوهش	۱۰۴
۳-۱-۱- روش تحلیلی	۱۰۴
۳-۱-۲- روش دلفی	۱۰۵
۳-۲- طریقه اجرای پژوهش	۱۰۵
۳-۲-۱- استخراج روایات مرتبط با کرامت نفس	۱۰۵
۳-۲-۲- نحوه تجزیه و تحلیل داده ها	۱۰۵
۳-۲-۳- جامعه آماری	۱۰۶
۳-۳- ابزار پژوهش	۱۰۶
فصل چهارم	۱۰۸
۴-۱- پاسخ به پرسش اصلی پژوهش	۱۱۰
۴-۱-۱- شناسایی شاخص های اصلی کرامت نفس	۱۱۰
۴-۱-۲- طراحی بسته آموزشی	۱۱۴
۴-۱-۳- محتوای جلسات	۱۱۶
۴-۱-۴- ساختار کلی بسته در هر جلسه	۱۱۷
۴-۱-۵- بسته نهایی ارتقاء کرامت نفس	۱۱۷
۴-۲- پاسخ به پرسش فرعی پژوهش	۱۲۹
فصل پنجم	۱۳۴
۵-۲- تحلیل یافته های پژوهش	۱۳۶
۵-۲-۱- تحلیل یافته ها در مورد پرسش اول	۱۳۶
۵-۲-۲- تحلیل یافته ها در مورد پرسش فرعی:	۱۴۲
۵-۳- محدودیت های پژوهش	۱۴۲

۱۴۳.....	۵-۴- کاربرد نتایج پژوهش
۱۴۴.....	۵-۵- پیشنهاد های پژوهش
۱۴۶.....	فهرست منابع
۱۴۸.....	منابع فارسی
۱۵۱.....	منابع عربی
۱۵۳.....	مقالات و پایان نامه ها
۱۵۸.....	منابع لاتین
۱۶۶.....	پیوست ها
۱۶۸.....	پیوست (الف): فرم ارزیابی کارشناسان از شاخصه های سازه کرامت نفس
	پیوست (ب): فرم بررسی روایی محتوایی جلسات بسته آموزشی ارتقاء کرامت نفس بر اساس
۱۷۳.....	منابع اسلامی

فهرست شکل ها و جدول ها

۲۲.....	شکل ۱-۲: نظریه ی رفتار طرح ریزی شده (آجنز، ۱۹۸۵).....
۲۷.....	شکل ۲-۲: مدل رشد اجتماعی (هاوکینز و ویس، ۱۹۸۵).....
۳۱.....	شکل ۳-۲: مدل تلفیقی آغاز مصرف مواد در نوجوانان (بوتوین، ۲۰۰۰).....
۳۲.....	شکل ۴-۲: مدل تلفیقی رفتار مصرف مواد.....
۴۵.....	شکل ۵-۲: شبکه عوامل مؤثر در سوء مصرف مواد.....
۴۹.....	شکل ۶-۲: سبک های فرزند پروری بر اساس نظریه مک کوبی و مارتین.....
۵۸.....	شکل ۷-۲: مدل رشد اجتماعی (هاوکینز و وایس، ۱۹۸۵).....
۱۱۱.....	جدول شماره ۴-۱ حداقل مقدار CVR قابل قبول بر اساس تعداد متخصصین
۱۱۲.....	جدول شماره ۴-۲ نتایج محاسبه CVR (ضریب نسبی روایی محتوا) برای هر یک از مؤلفه ها.....
۱۱۳.....	جدول شماره ۴-۳ نتایج محاسبه CVI (شاخص روایی محتوا) برای هر یک از مؤلفه ها.....
۱۱۴.....	جدول شماره ۴-۴ توضیح مختصر مؤلفه های تایید شده.....
۱۱۵.....	شکل شماره ۴-۱ الگوی کلی مؤلفه ها.....
۱۳۱.....	جدول شماره ۴-۵ نتایج محاسبه CVR (ضریب نسبی روایی محتوا) برای هر یک از جلسات.....
۱۳۲.....	جدول شماره ۴-۶ نتایج محاسبه CVI (شاخص روایی محتوا) برای هر یک از مؤلفه ها.....

فصل اول

مفاهيم و کلیات

